

POVEȘTI CU FETI-FRUMOȘI ȘI ILENE COSÂNZENE

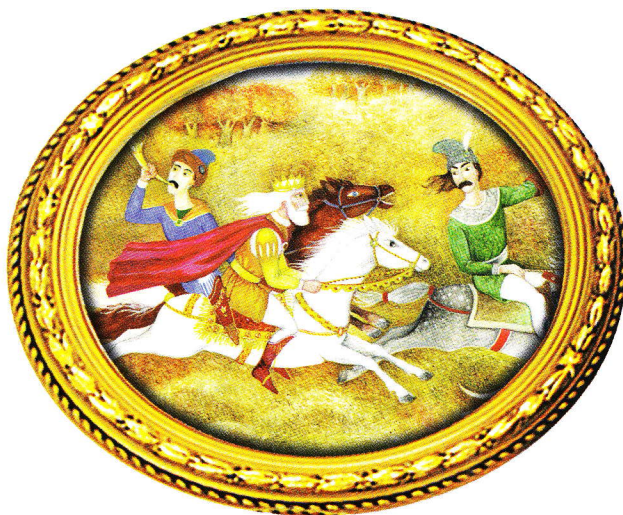
CUPRINS

FĂT-FRUMOS EECIORUL VÂDĂTORULUI

8

DĂEIN ȘI VEȘTRA

32

ALISTAR FĂT-FRUMOS

48

MILIEȘ- MĂLĂIEȘ

68

A PA SÂMBETEI

82

BUSUIOC EĂT-FRUMOS ȘI ILEANA COȘÂNZEANA

108

LEAUR-BALĂUR
ȘI FETELE
DE ÎMPĂRĂT

128

ISAIA
ARGATUL

148

FATA
CIOBANULUI
CEA ÎNȚELEAPTĂ

166

STAN POLOZAN

186

POINICUL DIN LUME FĂRĂ NUME

206

VALEA GROAZEI

224

FĂT-FRUMOS FECIORUL VÂNĂTORULUI

Ilustrații: Elena Șigapova

A fost odată, când a fost, un om și o femeie. Și omul acela era un vânător tare iscusit, că de potrivea lui nu se găsea altul pe meleagurile celea. Dar într-o bună zi, la vânătoare, năvăli peste el o haită de lupi flămânzi și-l încăieră din toate părțile. Dar pe cât se apăra el cu armele și pe cât îi răpunea unul câte unul, restul tot mai tare se întărâta, că era haită fără număr. Până la urmă, l-au sfâșiat în bucăți de i-au rămas doar oasele în pădurea cea deasă, departe de casă. A rămas femeia fără știre de bărbatul ei. A așteptat ea cât a așteptat, dar bărbatul nu-i și nu-i. A pornit ea să plângă, spălându-și cu șiroaie de lacrimi amarul necazului de pe fața obrazului. Și a plâns sărmana femeie multe zile în șir de dorul bărbatului și de jalea ei, căci avea să aducă pe lume un copilăș.

Dar timpul-tămăduitorul trece și le vindecă pe toate. A venit ceasul și în

casa celei femei a răsărit o stea, adică a născut ea un băiat. Câtă mângâiere și dragoste îi trimise bunul Dumnezeu bieteii femei! Era băiatul cela frumos ca un înger, cum nu mai văzuse nimeni până atunci, și nume i-au pus Făt-Frumos.

Și creștea băiatul într-o zi cât alții cresc într-un an. Nu trecu multă vreme la mijloc că se făcu flăcău în toată starea și încerca să-și găsească rostul în lume. Într-o bună zi, porni a se da cu întrebări pe lângă maică-sa:

– Spune-mi, măicuță, ce meșteșug avea tatăl meu, ca să-l deprind și eu cât mai repede, că, șezând cu mâinile în șolduri, nu vom avea ce duce la gură.

– Of, dragul meu, se căină femeia, nu-ți trebuiască să faci ceea ce făcea tatăl tău, că-ți pui capul la mare primejdie. Fă și tu ce face o lume întregă.

Făt-Frumos parcă se dădu ascultării, dar tot nu până la capăt, căci o chinuia în fiecare zi cu întrebări pe mumă-sa. Într-o zi, ea, nemaiputând răbda îndărătnicia fiului, îi spuse:

– Apoi, feciorule dragă, tatăl tău cu vânatul s-a îndeletnicit, dar vântură-ți din minte gândul de a fi vânător, căci frântă este inima mea de dobânda acestui meșteșug.

Dar băiatul ca băiatul, n-a mai luat în seamă ceea ce-i spunea mamă-sa. Auzind că tatăl său a fost vânător, îi intră acest gând în cap și în inimă, să fie și el ca tatăl său. Și-a făcut un arc, săgeți, și-a dobândit toate cele trebuincioase și, a doua zi dimineata, a pornit în largul câmpului, la vânătoare. Dar vânatul îi așa un lucru – cu cât te ții tu mai tare de dânsul, cu atât se ține și el scai de tine.

Băiatului îi era dragă vânătoarea, dar, pe lângă toate, mai avea și noroc, căci niciodată nu se întorcea acasă cu mâinile goale: îi ieșea în cale ba o pasăre, ba un iepure și el, dintr-o săgeată, îi culca la pământ. Vânând, a colindat în lung și în lat pădurile și zăvoaiele, munții și câmpiile și, într-o bună zi, ajunse la poalele unei păduri. Se uită el și nu-i venea a crede ochilor, căci tulpinile și crengile copacilor erau una ca una din argint, iar frunzele – din mărgărint. Merse Făt-Frumos cât merse prin acea pădure fermecată și, în mijlocul ei, dădu de o poiană, în care creștea o mulțime de flori frumoase: tufe de trandafir, clopoței de argint, maci și bujori. În inima poienii sclipea oglinda unui lac minunat: cu malurile din marmură albă, cu apă cristalină ca lacrima, că ai fi numărat până la una toate pietricelele de pe fundul lui.

Soarele lumina printre crengile copacilor, apa era caldă și nici boare de vânt nu adia. Și era atât de încântătoare acea priveliște, încât inima voinicului cânta și ea de bucurie. Pășind agale în jurul lacului, auzi deodată *fâl-fâl-fâl!* în preajmă. Trei păsări se lăsară din zbor pe malul apei. Făt-Frumos se dădu repede la dos, întinse arcul și, când să facă *zbârn!*, păsările au dat din aripi și

pe loc s-au prefăcut în trei zâne preafrumoase, cu pielea dalbă, cu păr de aur, și *huștiuliuc!* – tustrele s-au aruncat în lac. Se scăldau, înotau, se scufundau, de drag îți era să te uiți la dânsule. Băiatul, isteț din fire, nu le strică plăcerea scăldatului, ci se duse pe furiș și le fură cele trei perechi de aripioare, le puse în sân și porni la drum.

Zânelor nici prin cap să le treacă una ca asta, se scăldau, se zbenguiau și nimic nu bănuiau. Dar între timp voinicul mergea, nu zăbovea, cu pas grăbit spre casă. Peste un timp, le păli dorul malului pe fermecătoarele zâne și ele, ca niște lebede, lin și frumos, înotară spre malul de marmură. Apoi călcară tustrele pe fir de iarbă aleasă, naltă și frumoasă, râzând, sporovăind, așezându-și părul, trupul mlădiindu-și-l. Se jucau și se veseleau zânele, dar parcă nu a bine... Una din ele căută cu ochii spre locul unde-și lăsaseră aripile, dar ele – nicăieri. Văleleu! Ce jale mai dădu peste

ele! Și le prinse o groază că nu-și simțeau pământul sub picioare. Căutară încolo, căutară încoace, dar aripile nu-s și basta! Noroc că una din ele era mai așezată și a văzut urmele voinicului în iarbă. Și au pornit tustrele cu ochii în pământ, urma ducând să-l ajungă pe hoț și să-i ia aripile. Și mergeau zânele tot de-a-ntrecutelea, nu mai știau nici de deal, nici de vale, dar și Făt-Frumos, fiind iute de picior, cum se ducea, așa și se ducea.

Pe la mijloc de cale, îl văd ele în zare pe voinic, și atunci una din zâne, anume cea mai mare, pornește să cânte cu glas duios:

<i>Foaie de bujor,</i>	<i>Spre a ta mireasă,</i>
<i>Mândru flăcăior,</i>	<i>Ce calea ți-o duce</i>
<i>Capul ți-l rotește</i>	<i>Cu inima dulce</i>
<i>Și-napoi privește</i>	<i>Din pădurea de argint,</i>
<i>Spre a ta aleasă,</i>	<i>Unde azi ai poposit.</i>

Mare foc și farmec avea cântecul zânei, dar mai ales glasul ei făcea inima tăciune. Făt-Frumos a prins a simți cum, val după val, năboiește dorul în sufletul lui și îi ridică fierbințeala trupului în obraji. Flăcăul încetini atunci pasul și își aruncă privirea peste umăr să vadă cine cântă așa cu foc. Dar nu reuși el să întoarcă bine capul, că o pereche de aripi făcu *fâl-fâl-fâl!* și își luă zborul din sânul flăcăului, pornind spre una din cele trei fete. Și cum ajunse la ea, o și prefăcu pe loc în pasăre, care, în zbor ușor, se ridică spre cer. Flăcăul făcu ochi mari și rămase încremenit pe loc, căci înțelese înșelăciunea cântecului fermecător al zânelor.

Făt-Frumos puse capul în pământ, strânse cămașa la gât și, jurând că, orice s-ar întâmpla, nu-și va mai întoarce privirile, porni înainte.

Dar nu lăsă mulți pași în urmă, că o altă fecioară, anume cea mijlocie, porni un cântec de dor:

<i>Foaie verde cimburel,</i>	<i>Întoarce-ți privirea</i>
<i>Flăcăoașe tinerel</i>	<i>Ca să-ți vezi iubirea,</i>
<i>Ce-ai venit și-ai poposit</i>	<i>Care nu-nflorește,</i>
<i>În pădurea de argint,</i>	<i>Ci se ofilește,</i>
<i>Cântecul meu</i>	<i>Se-ofilește nu de bine,</i>
<i>E de dragul tău.</i>	<i>Ci de-un dor ce-l am de tine.</i>

Și așa de duios cânta zâna cea mijlocie, că frunza-n codru clătina, izvoarele le limpezea, soarele din mers oprea, iarba-n val o legăna. Dar Făt-Frumos se străduia din răspuțeri să nu-și arunce privirile înapoi și mergea,

pe cât putea, înainte. Însă cântarea zânei nu slăbea, ci mai tare se-aprindea:

*Foaie verde de bujor,
Dragă puișor,
De dorul tău mor!...*

Făt-Frumos abia-abia își mai mișca picioarele, fermecat de minunata cântare, care se revărsa tot mai aproape. Este o vorbă: copacului îi este rânduit să dea roadă ramurilor, iar cântecul îi făcut să aprindă inimile oamenilor. Versurile cu foc ce ieșeau din gura zânei au oprit pașii voinicului și i-au făcut capul să se rotească înapoi de la sine. Dar cum numai Făt-Frumos privi peste umăr, a doua pereche de aripi *sfârr!* cât ai bate din palme, zbură spre zâna cea mijlocie. Și cum numai s-au atins de ea aripile, fata, în chip de pasăre, o luă hăt cine știe unde în albastrul cerului. Rămase Făt-Frumos cu ochii înlăcrimați, cu inima frântă, cu sufletul scârbit. Și își vârî cu tot dinadinsul în cap să păzească ultima pereche de aripi ca pe lumina ochilor.

Porni voinicul la drum lacrimi vărsând, iarba rourând și, când trecu o vâlcică, prinse a cânta și a treia zână, cea mai mică. Și așa mai cânta, că totul în jur fermeca, de tremurau frunzele ierbilor ca aripile păsărilor; și orice mugure se afla, puterile își răbufnea, florile își arăta. Curgea versul lin-prelin ca apa unui izvor de sub poală de delușor:

<i>Frunză verde, foi de nuc, Greu îi dorul care-l duc, Că nu-i dor de a mea casă,</i>	<i>Ci îi dor de față aleasă Ce-a venit și-a poposit În pădurea de argint.</i>
---	---

Voinicul își călca pe inimă și mergea înainte cu luare-aminte și veghere, iar cântecul zânei se revărsa cu o mare putere:

<i>Inimă, inima mea, Fă-te, fă-te-o pasărea, Și zboară înaintea lui</i>	<i>În mijlocul drumului, Și-i aprinde inima Cu ce poate dragostea.</i>
---	--

Făt-Frumos mergea înainte și nu se lasă răpus, iar zâna glăsuia cu și mai mult foc:

<i>Foileană de bujor, Tinerel născut în flori, Întoarce capul înapoi</i>	<i>S-avem parte amândoi De curțile dorului Din pădurea zânelor.</i>
--	---

De puterea acestui cântec munții se măcinau, apele pe loc stăteau, și poate